

Pia Kjærsgaards tale ved Det Danske Mindretals årsmøde

Flensborghus

Lørdag den 9. juni 2012

(Det talte ord gælder)

Lad mig begynde med at takke for invitationen til den gode sydslesvigske tradition. De Sydslesvigske Årsmøder er en fest for det danske mindretal, hvor det nationale tilhørsforhold bliver markeret. Det er der måske her i nutiden mere brug for end nogensinde før.

I Danmark viser undersøgelser desværre, at færre og færre danskere i Kongeriget kender til det danske mindretal i Sydslesvig, eller for den sags skyld ved, at der også findes et tysk mindretal i Nordslesvig. Det gælder navnlig blandt de unge mennesker i "Facebook-generationen".

Det kan godt ærgre mig. For kendskabet til de mindretal, som blev resultatet af den demokratiske grænsedragning i 1920 – et par år efter Tysklands nederlag i Første Verdenskrig – er også kendskab til egen historie. Kendskab til mindretal er vigtig for unge mennesker, der både tager nationen og demokratiet for givet.

De danske og tyske mindretal på begge sider af grænsen viser, at "nation og folk" ikke altid er de samme størrelser, men at de også er resultater af politik. Men at bekende sig til et folk og en nation er noget *levende*. Det er en del af hverdagen. I Kongeriget tænker ikke mange over, hvad det vil sige at være "dansk". Det er en selvfølge.

Hvis vi går tilbage i historien. Helt tilbage til den danske helstat, som også omfattede Norge og hertugdømmerne Slesvig og Holsten, kom sproget i anden række. En tysktalende holstener kunne sagtens definere sig som "tysk", samtidig med at hans loyalitet lå hos den danske konge – og en dansktalende sønderjyde kunne omvendt have sin loyalitet i det tyske. Ofte var det praktisk og økonomiske forhold, der afgjorde, hvor loyaliteten lå.

Med nationalismens fremmarch i begyndelsen af det 19. århundrede kom sproget til at spille den afgørende rolle. Og hvorfor nu det? Det gjorde det, fordi det fremspirende demokrati fordrerede aktiv deltagelse og sammenhæng. Demokrati giver nemlig ingen mening, hvor mennesker ikke forstår hinanden.

Det er noget af det, som EU helt glemmer i sin iver efter at nedlægge nationalstaterne. Historiens "multikulturelle" riger som f.eks. Det Habsburgske Rige havde alle det til fælles, at de ikke havde demokrati, men at de blev styret af en lille elite. I dag bliver de ofte fremhævet som harmoniske forbilleder. Men man glemmer det lille vigtige ord "demokrati".

Det danske mindretal i Sydslesvig er en historisk kendsgerning. Som en del af mindretallet tror jeg også, at hvert enkelt menneske i mindretallet gør sig tanker om, hvad det vil sige at være dansk i et land med et andet sprog og kultur. Jeg tror også, at de gør sig langt flere tanker om det end danskerne i Kongeriget.

Spørgsmålene kunne være følgende: Hvordan bevares danskheden levende? Hvordan hævder vi danskheden og giver den videre til de kommende generationer? Skal danskheden være et aktiv i

hverdagen, eller er det bare noget vi gemmer af vejen til festlige lejligheder, hvor vi kipper lidt med Dannebrog? Vil vi overhovedet være danske?

Ét er sikkert: Hvis danskheden bare gemmes af vejen til festlige lejligheder, så er den allerede død og begravet – så er den en museumsgenstand uden interesse for levende mennesker af kød og blod. Det er danskheden også, hvis den belemres med en særlig ideologi eller politisk indstilling, hvis danskheden bliver forbeholdt mennesker med de ”rigtige meninger”.

Danskheden er en ydre ramme omkring livet. Danskheden er en selvfølge på samme måde, som det er at trække vejret. Det betyder også, at man som noget helt naturligt tænker og taler dansk. Ellers ender danskheden som den lille ”kitsch-by” Solvang i Californien, der mildt sagt ikke har meget med Danmark at gøre.

Danskheden er i stigende grad heller ikke er nogen selvfølge i Danmark. Sagen er, at danskere i visse områder af landet føler sig som fremmede i deres eget land. Det er ofte de danskere, som ikke er i besiddelse af den luksus, at de selv kan bestemme, hvor de vil bo. Det er sjældent eliten...

Måske er det en dristig beslutning, at Sydslesvigsk Vælgerforening nu deltager i en regeringskoalition i landdagen i Kiel. Dristigt, fordi partipolitik og mindretalspolitik på mange områder er to forskellige størrelser.

Jeg håber, at foreningen ikke glemmer de dansksindede, som måske stemmer på CDU, FDP eller Piratpartiet – fordi disse dansksindede naturligvis også ønsker at være en aktiv og loyal del af det tyske samfund. Men jeg ønsker held og lykke.

Når man taler folk og lande, taler man uundgåeligt også grænser. Uden grænser giver størrelser som folk og nationer ingen mening. Jeg sætter pris på, at der hjemme hos mig er en hæk mellem naboen og mig. Den hæk gør det nemt at kende forskel på dit og mit – og den bidrager til fred og fordragelighed. EU bryder sig ikke om grænserne, fordi de minder om nationerne og alt det, som EU helst ser afskaffet.

EU har en fejlagtig opfattelse af, at nationer er årsagen til krig, men glemmer behændigt, at uden nationerne ville vi aldrig have fået den nødvendige ramme for etableringen af egentlige demokratier.

Grænserne er også til for at beskytte landene.

Også Tyskland har etableret egentlige kontrolanlæg ved den tysk-franske grænse, og var det ikke Tyskland – eller delstaten Brandenburg – der i vinter forstærkede kontrollen langs den tysk-polske grænse markant ved at indsætte 400 ekstra politibetjente?

Det kunne jo også føre til en irritation over, at EU-Kommissionen drog til Danmark for at undersøge den danske kontrol. Da de ikke så en eneste tolder, bebudede kontrolinspektørerne, at de ville komme igen. Det nåede de aldrig – for inden da havde den nye regering afskaffet grænsekontrollen.

Sådan kan man have forskellige holdninger til udfordringerne.

Debatten om grænsekontrollen var ude af proportioner. På den tyske TV-station blev det i Heute-Show skildret, som om vi var ved at bygge en ny Berlinmur med ordrer om at skyde med skarpt. Sandheden er, at selv da vi *havde* den klassiske grænsekontrol, var der yderst sjældent kø ved grænsen.

I takt med den stigende kriminalitet og en øget illegal indvandring vil grænsekontrollen blive bragt på banen igen. I den henseende er det meget sigende, at Tyskland og Frankrig – selve EU's akse – vil have ret til at indføre midlertidig grænsekontrol *uden* forudgående konsultation med EU-Kommissionen.

Til trods for den beskedne viden om Sydslesvig i Danmark er landsdelen bestemt ikke glemt. Det er ikke kun Dronningen, der nævner Sydslesvig i sin nytårstale.

Jeg kan ikke lade være med at nævne en af de største skikkelser inden for dansk erhvervsliv, Mærsk McKinney Møller, som vi sagde farvel til tidligere på året. Mærsk McKinney Møller udmærkede sig ved at være meget mere end en topchef. Han var en slags national institution. Hans hjerte bankede for Danmark og danskheden.

Netop derfor er det heller ikke nogen tilfældighed at Mærsk McKinney Møller valgte at opføre et dansk gymnasium i Slesvig – blandt mange forskellige gaver til den danske befolkning. Skolen blev indviet i 2008 og supplerer det hidtil eneste dansksprogede gymnasium, Duborg-skolen her i byen.

Mærsk McKinney Møller var ikke bange for verden. Han var ikke bange for at tænke stort. Men han var bestemt heller ikke bange for at gøre opmærksom på sit udgangspunkt her i livet: At han var dansk.

I en verden i hastig forandring er nationernes rolle ikke udspillet. Jeg tror derimod, at de er vigtigere end nogensinde. Ingen kan gå ud og møde verden uden fordomme, hvis de ikke selv ved, hvem de er, og hvor de hører hjemme. Det gælder også for de danske – på begge sider af grænsen.

Tak for ordet!